

Mutlak Konik ve Kamera Kalibrasyonu

Kaçış Noktaları Üzerinden
K Matrisinin Geometrik ve
Cebirsel Çıkarımı

Metrik Dünyayı Geri Kazanmak: Temel Problem

Projektif Uzay

Projektif uzaydan (görüntü) Öklid uzayına (gerçeklik) geçiş yapmak için kameranın iç parametrelerini (**K**) bilmemiz gerekir.

*“Fiziksel bir kalibrasyon objesi (dama tahtası) olmadan bu geçişi nasıl sağlarız?
Cevap sonsuzlukta gizli.*

Öklid Uzayı

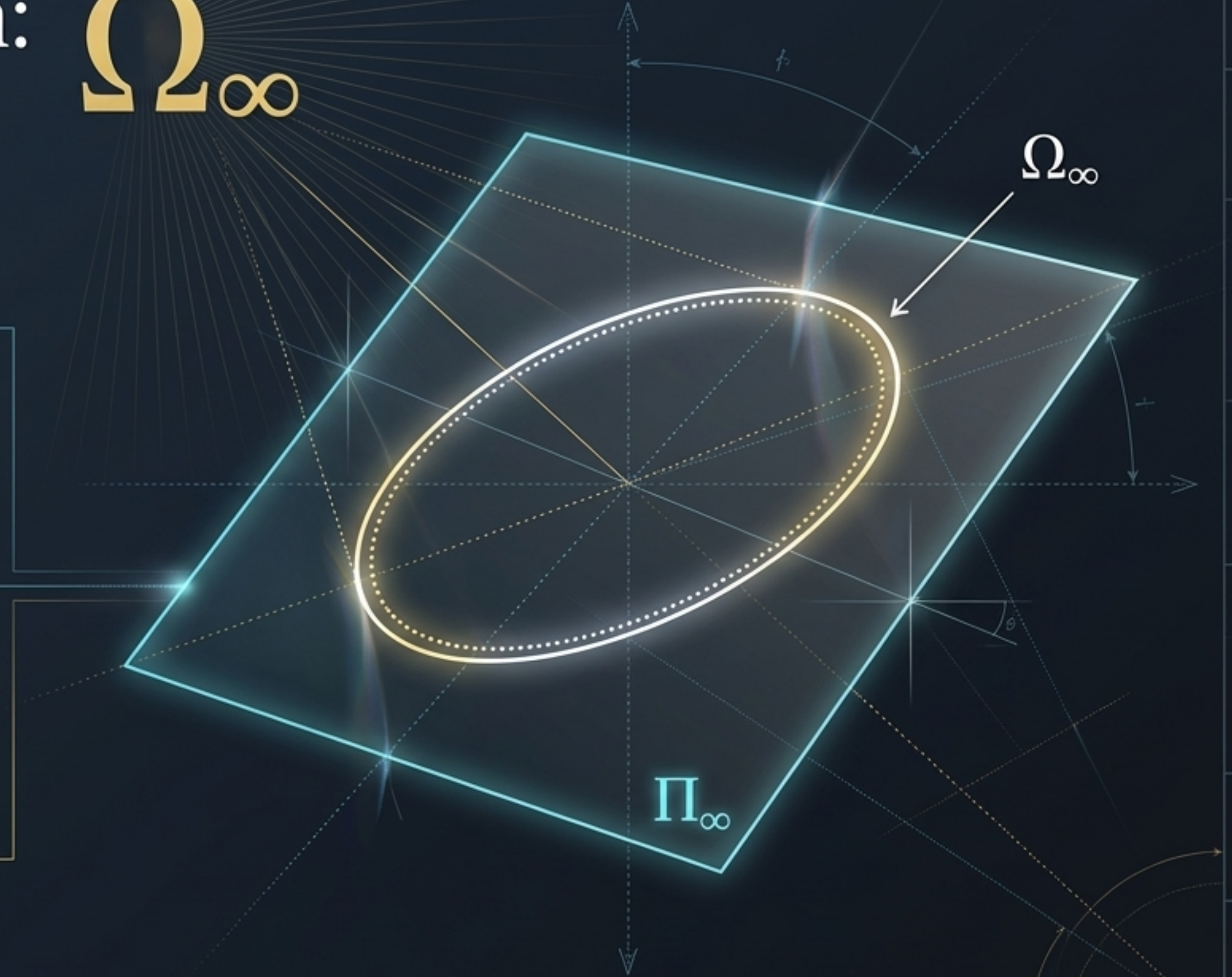
Sonsuzluktaki Hakem: Mutlak Konik

Ω_∞

$\mathbb{P}^3$ projektif uzayında metrik özellikler (açılar ve göreceli uzunluklar) Mutlak Konik (Ω_∞) tarafından benzersiz şekilde belirlenir.

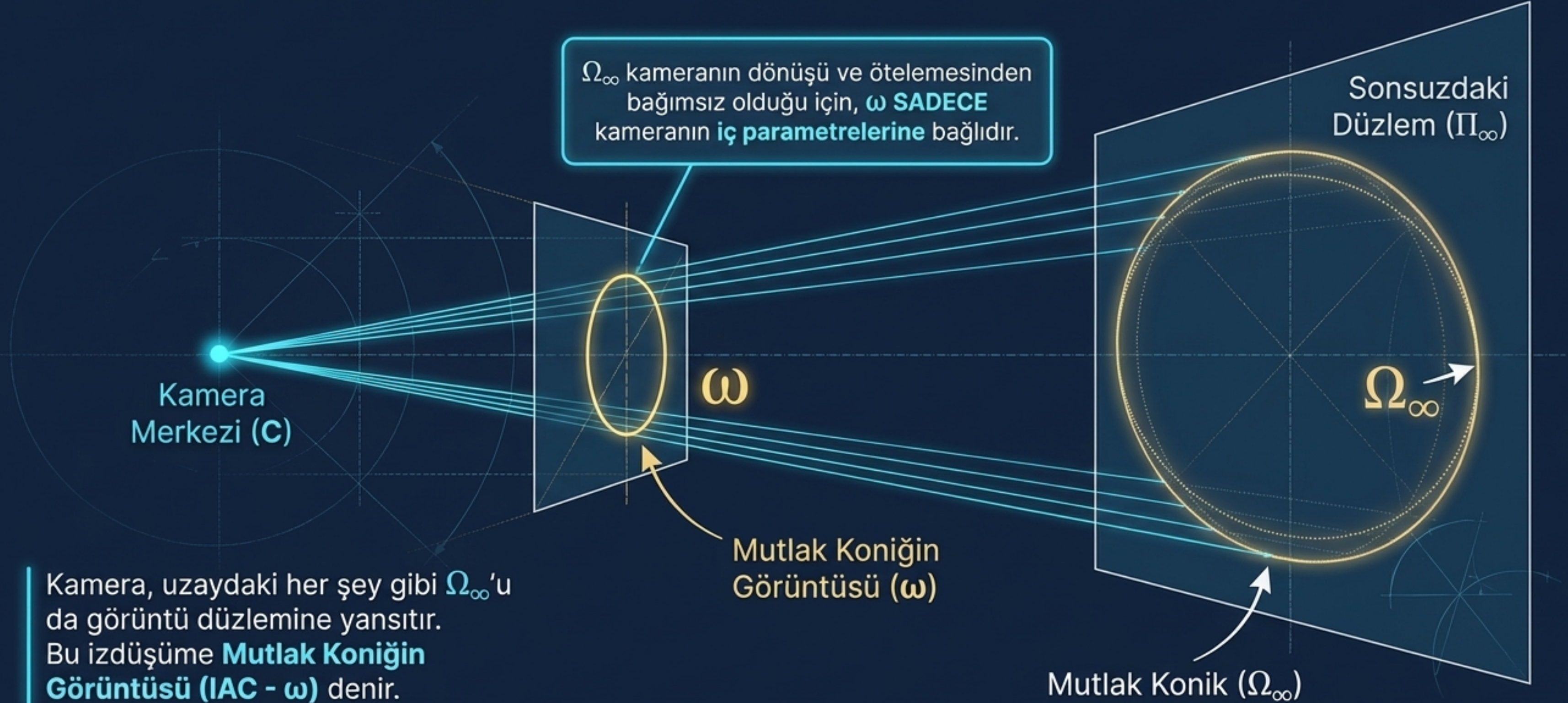
Sonsuzdaki düzlemde (Π_∞) yer alan tamamen sanal (imaginary) bir nokta koniğidir.

En kritik özelliği: Benzerlik dönüşümlerine (similarity transformations) karşı değişmezdir (invariant). Uzay nasıl dönerse dönsün, Ω_∞ sabit kalır.

Mutlak Koniğin Görüntüsü (IAC, ω)

Cebirsel Köprü: Matematiğin Kilidi ve Anahtarı

$$\mathbf{P} = \mathbf{K}[\mathbf{R} \mid \mathbf{t}]$$

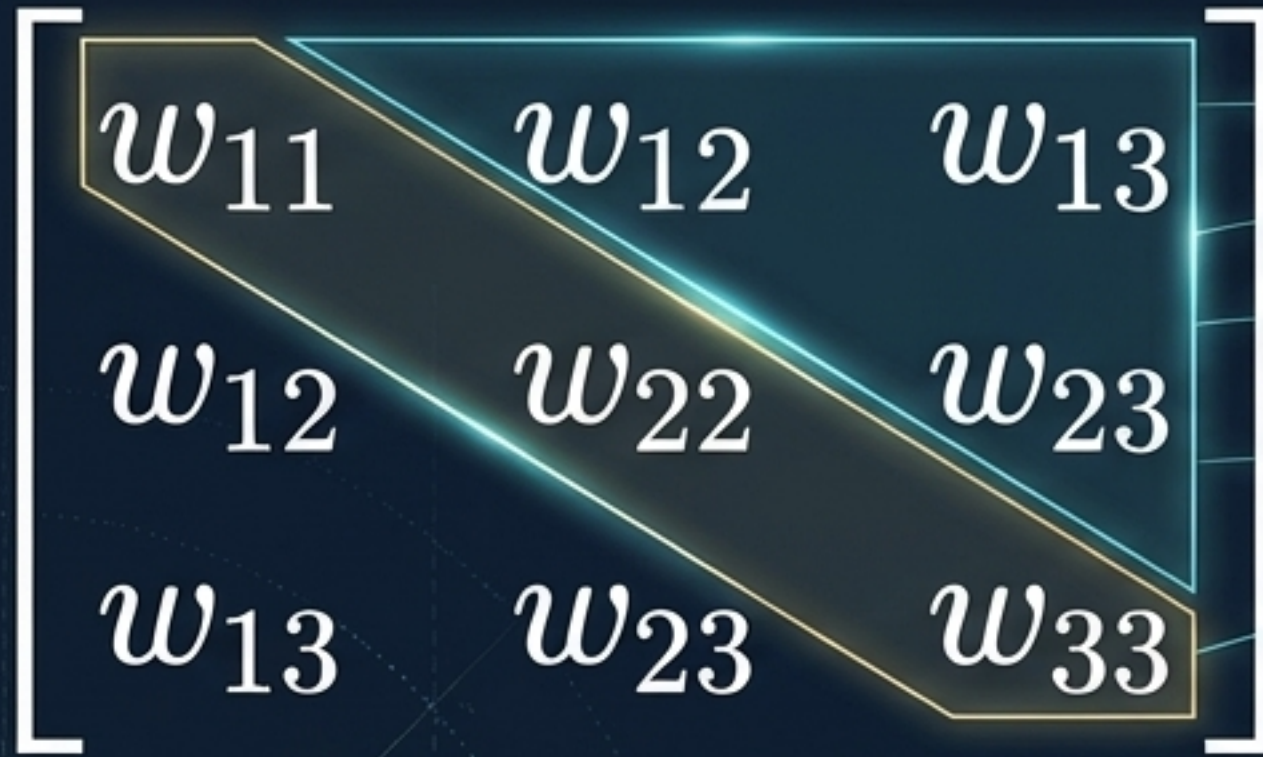
$$\boldsymbol{\omega} = (\mathbf{K}\mathbf{K}^T)^{-1} = \mathbf{K}^{-T}\mathbf{K}^{-1}$$

Görüntü üzerinden $\boldsymbol{\omega}$ matrisini ölçebilirsek, kalibrasyon matrisi $\mathbf{K}$ 'yı tamamen tersine mühendislikle elde edebiliriz.

$\boldsymbol{\omega}$ matematiksel kilit, $\mathbf{K}$ ise anahtardır.

ω Matrisinin Anatomisi: 5 Serbestlik Derecesi

$$\begin{bmatrix} w_{11} & w_{12} & w_{13} \\ w_{12} & w_{22} & w_{23} \\ w_{13} & w_{23} & w_{33} \end{bmatrix}$$

ω , 3×3 boyutunda simetrik bir matristir. Ölçek (scale) projektif uzayda keyfi olduğundan, tam olarak 5 serbestlik derecesine (Degrees of Freedom) sahiptir.

Bu 5 bağımsız değer, $\mathbf{K}$ matrisindeki 5 bilinmeyenle doğrudan eşleşir:

- f_x, f_y : Odak uzaklıkları
- u_0, v_0 : Asal nokta (Principal point)
- s : Çarpıklık (Skew)

Görüntü Düzlemine Gömülü Geometrik İletki

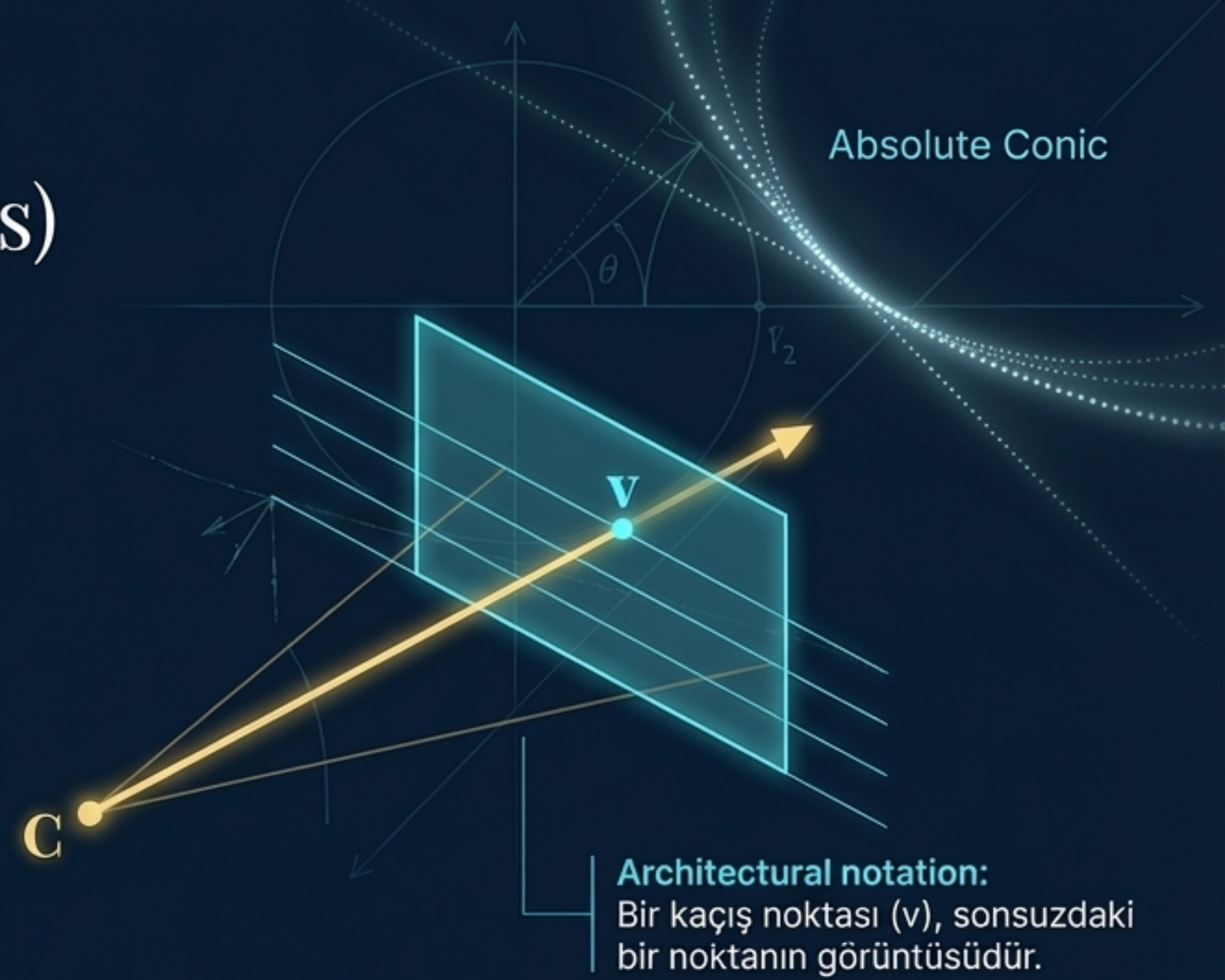

$$\cos \theta = \frac{x_1^T \omega x_2}{\sqrt{x_1^T \omega x_1} \sqrt{x_2^T \omega x_2}}$$

ω , görüntü noktalarından geri yansıtılan (back-projected) herhangi iki ışın arasındaki açıyı tanımlar. Piksel uzayında görünmez bir "iletke" (protractor) görevi görür.

Gözlemlenebilir İpuçları: Kaçış Noktaları (Vanishing Points)

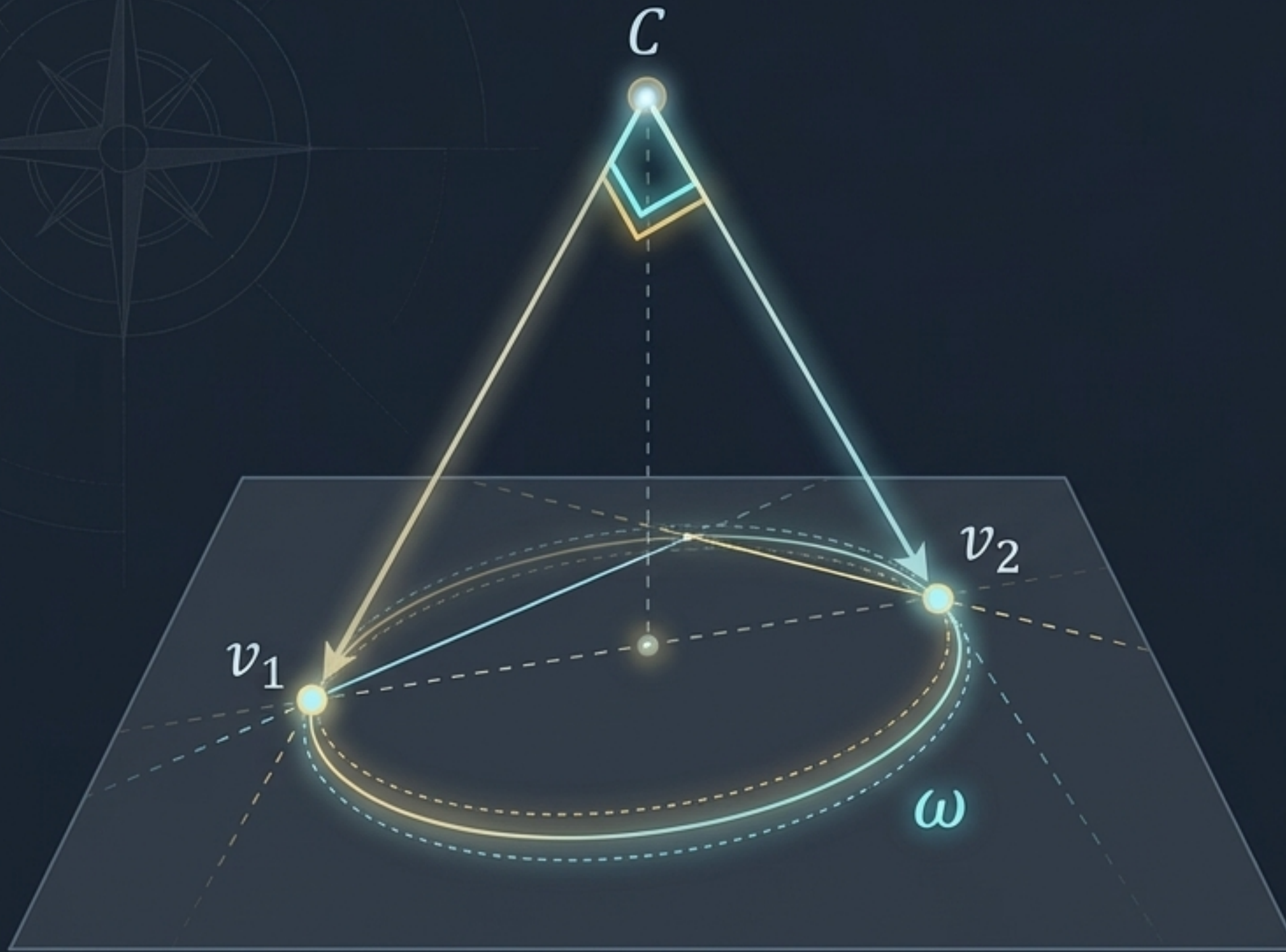
Architectural notation:
Bir kaçış noktası (v), sonsuzdaki
bir noktanın görüntüsüdür.

Kamera merkezinden (C) kaçış noktasına (v) doğru geri yansıtılan ışın, sahnedeki o paralel doğruların 3B uzaydaki kesin yönünü verir:

$$\mathbf{d} = \mathbf{K}^{-1}\mathbf{v}.$$

Diklik Şartı (The Orthogonality Condition)

Eğer 3B sahnedeki doğrular birbirine dik ise ($\theta = 90^\circ$), o zaman $\cos \theta = 0$ olur.

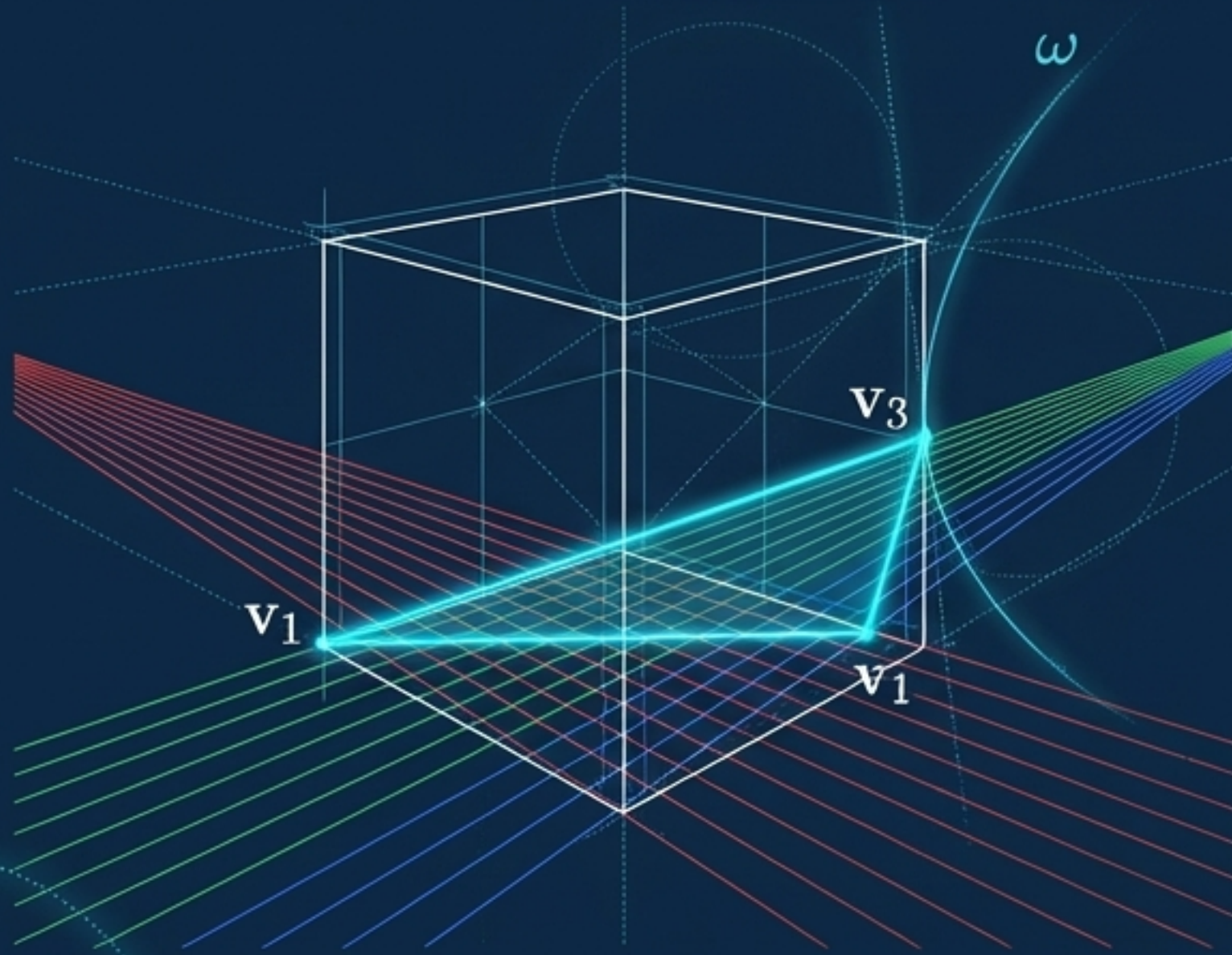
İletki formülümüzü sıfıra eşitlediğimizde **temel kısıtlamayı** elde ederiz:

$$v_1^T \omega v_2 = 0$$

Geometrik olarak, v_1 ve v_2 kaçış noktaları, ω 'ya göre eşleniktir (conjugate).

Üçlü Dik Doğrultular (Triad of Orthogonal Vanishing Points)

İnsan yapımı sahneler genellikle birbirine dik üç ana doğrultu (bir binanın X, Y, Z eksenleri) içerir. Bu durum, bize 3 çift dik kaçış noktası sağlar.

$$1. \mathbf{v}_1^T \omega \mathbf{v}_2 = 0$$

$$2. \mathbf{v}_1^T \omega \mathbf{v}_3 = 0$$

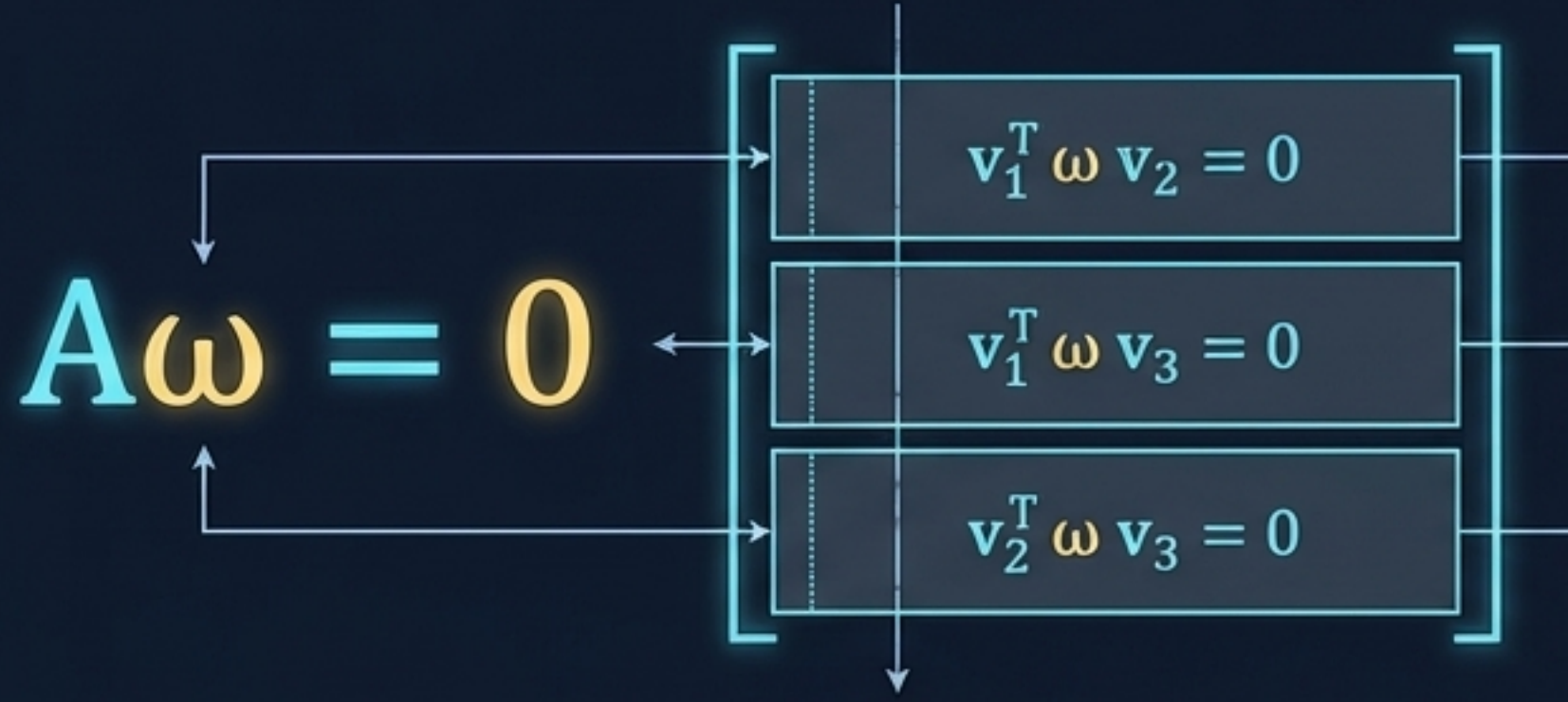
$$3. \mathbf{v}_2^T \omega \mathbf{v}_3 = 0$$

Bu sistem, ω 'nın 5 serbestlik derecesi üzerinde 3 doğrusal kısıt (linear constraint) sağlar.

Matrisi Sınırlandırmak: $A\omega = 0$ Sistemi

Heroic matrix visualizannation from its previous slide.

Üçlü dik doğrultulardan 3 kısıt elde ettik.
5 serbestlik derecesini (DoF) çözmek için
2 kısıta daha ihtiyacımız var.

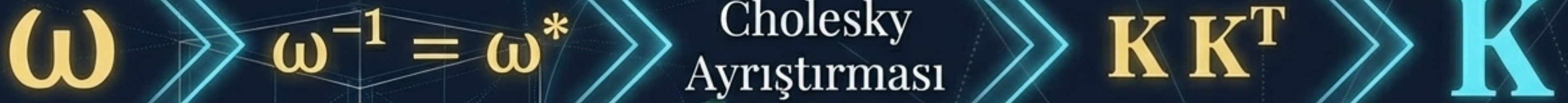
Pratik Varsayımlar

- Modern kameralar için yaygın ve güvenilir varsayımlar:
  - Sıfır Çarpıklık (Zero skew): $s = 0$
  - Kare Pikseller (Square pixels): $f_x = f_y$

Bu varsayımlar ω 'nın DoF'unu 3'e düşürür. Artık üçlü dik doğrultular, ω 'yı ölçeğe kadar (up to scale) çözmek için tam olarak yeterli bilgiyi sağlar!

K Matrisinin Kilidini Açmak: Cholesky Ayırıştırması

Doğrusal sistemi çözerek ω 'yı elde ettikten sonra, Mutlak Koniğin Çift Görüntüsünü (DIAC) bulmak için tersini alırız: $\omega^* = \omega^{-1} = K K^T$.

ω^* pozitif tanımlı (positive definite) ve simetrik bir matris olduğundan, Cholesky Ayırıştırması uygulanabilir.

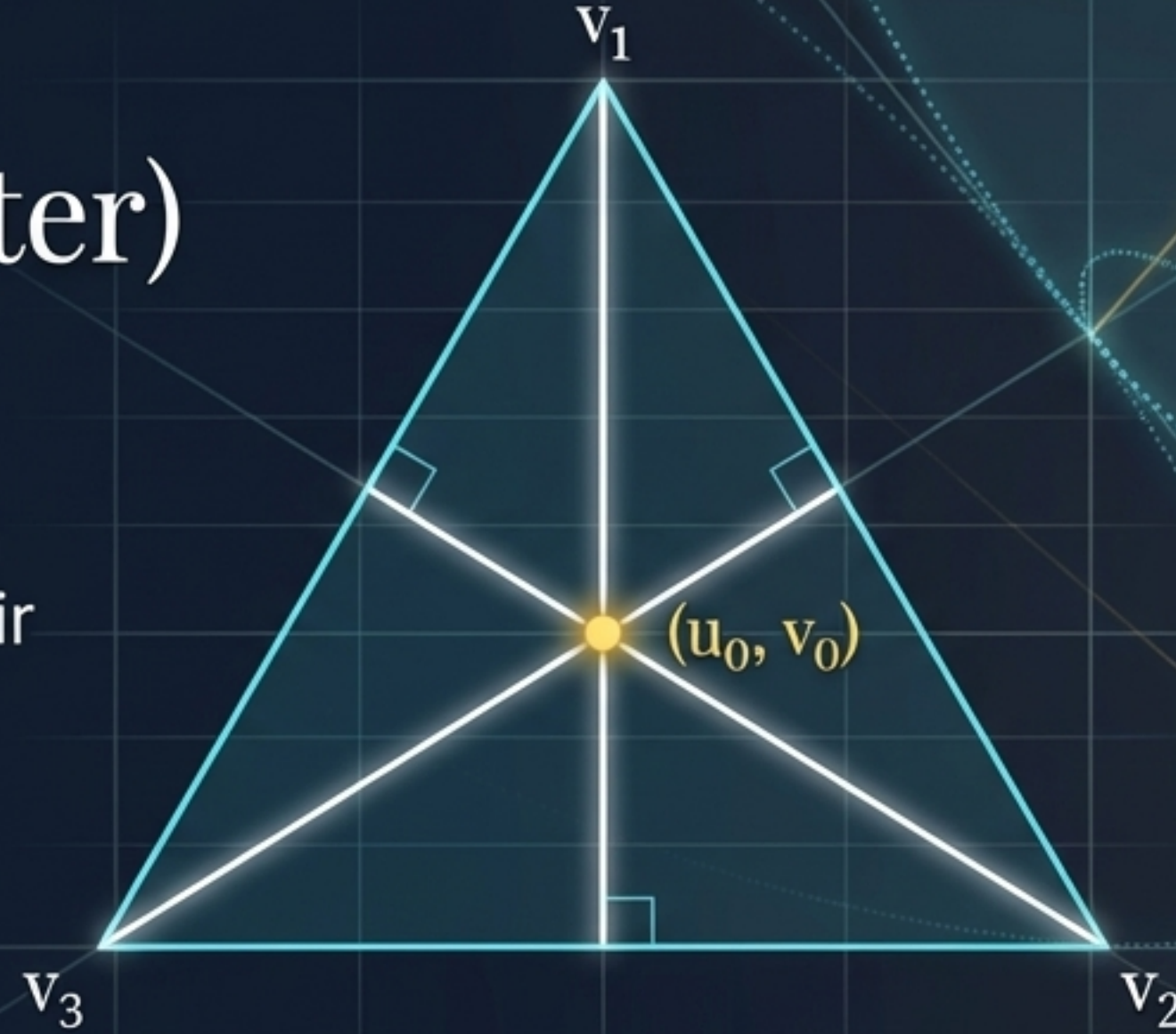
Bu işlem, ω^* 'ı benzersiz bir şekilde üst üçgensel matris K ve devriği K^T olarak çarpanlarına ayırır.

Kalibrasyon tamamlandı!

Geometrik Yorum: Diklik Merkezi (The Orthocenter)

Kare piksellere ve sıfır çarpıklığa sahip bir kamera için matematik muazzam bir geometrik gerçeği ortaya çıkarır:

Asal nokta (Principal point, u_0, v_0), üç dik kaçış noktasının oluşturduğu üçgenin tam olarak diklik merkezidir (orthocenter).

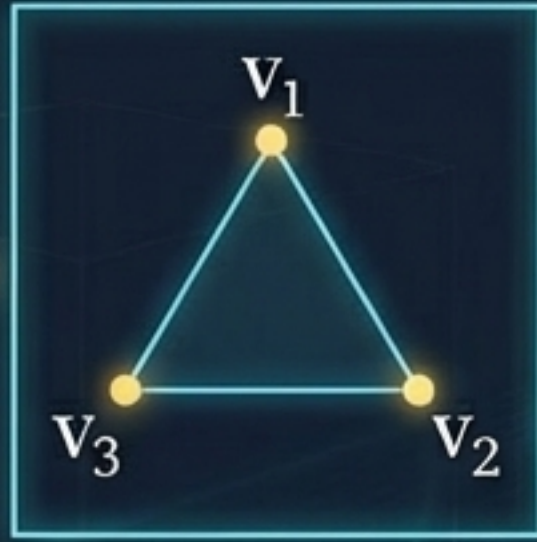

Uçtan Uca Kalibrasyon: İş Akış İlişkisi (Pipeline)

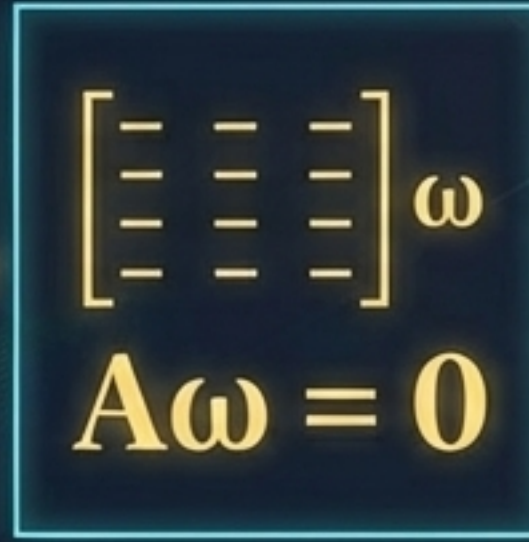
Öznitelik Çıkarımı

Görüntüdeki paralel doğru parçalarının tespiti.

Kaçış Noktaları

Üçlü dik doğrultuların ($\mathbf{v}_1, \mathbf{v}_2, \mathbf{v}_3$) hesaplanması.

Optimizasyon

Varsayımlar kullanılarak $\mathbf{A}\omega = \mathbf{0}$ sisteminin kurulması ve çözülmesi.

Cholesky Ayırıştırması

Simetrik matristen $\mathbf{K}$ 'nin çıkarımı.

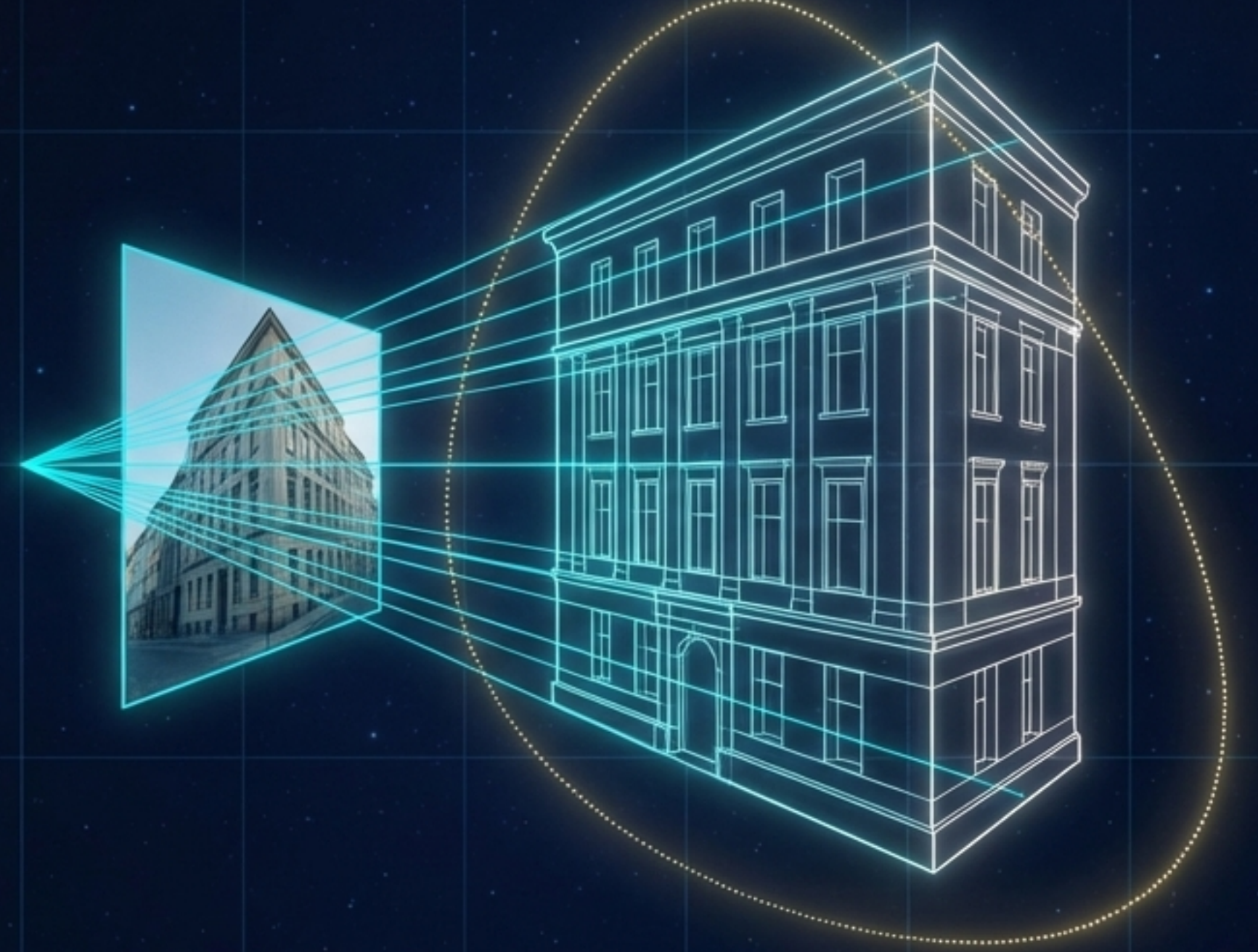
Dengeleme (Bundle Adjustment)

Tüm doğrular üzerinden yeniden yansıtma hatasının (reprojection error) en aza indirilerek $\mathbf{K}$ 'nin doğrusal olmayan optimizasyonu.

Sonuç: Görüntüdeki Öklid Gerçekliği

- Projektif geometri, fiziksel kalibrasyon hedefleri olmadan Öklid gerçekliğini çıkarmamıza olanak tanır.
- Mutlak Konik (Ω_∞) ve onun görüntüsünü (ω) anlayarak, dünyanın ham yapısını (dik doğrular), kameranın matematiksel merceğine ($\mathbf{K}$) dönüştürüyoruz.

Görünenin ardındaki geometri, sonsuzluğun izlerini taşır.